

การเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรีโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R กับ
วิธีการสอนแบบปกติ

Comparison The Ability of Thai Reading Comprehension of students Mathayomsuksa2
Thamakawittayakom School By SQ4R Teaching Method And Normal Teaching

นายกันต์กวี ครุรัตนศิริพิมุค¹ และรองศาสตราจารย์ จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ²

¹นักศึกษาปริญญาโท สาขาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

²รองศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)เปรียบเทียบความสามารถทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติ 2)เปรียบเทียบความสามารถทางการเรียนวิชาภาษาไทย การอ่านจับใจความภาษาไทย ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี ก่อนเรียน และหลังเรียน ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R 3)เปรียบเทียบความสามารถทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี ก่อนเรียน และหลังเรียน ที่ได้รับการสอนด้วยวิธี การสอนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบง่ายจากภาค รายวิชาภาษาไทยในภาคเรียนที่ 2 ทุกห้องนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยสถิติ ANOVA โดยเลือก 2 ห้องเรียนที่มี คะแนนไม่แตกต่างกัน จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลาก (Simple Random Sampling) ได้นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 จำนวน 40 คน เป็นกลุ่มทดลอง ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R และ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 จำนวน 40 คน เป็นกลุ่มควบคุม ที่สอนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ

คำสำคัญ การอ่านจับใจความ; วิธีการสอนแบบ SQ4R; วิธีการสอนแบบปกติ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคม

ประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบวนการคิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาอันเป็นมรดกล้ำค่าของบรรพบุรุษทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง ดังนี้

1. การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านร้อยแก้ว และร้อยกรองชนิดต่างๆ การอ่านในใจเพื่อให้เกิดความเข้าใจ การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิต
2. การเขียนสะกดคำตามอักขรวิธี เขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำและรูปแบบต่างๆ ของการเขียน รวมไปถึงเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานต่าง ๆ การเขียนเพื่อสร้างสรรค์จินตนาการ วิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์
3. การฟัง การดู และการพูด ฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ พูดเพื่อแสดงความคิดเห็น แสดงความรู้สึก พูดลำดับเหตุการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีเหตุผล การพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจผู้ฟัง
4. หลักการใช้ภาษาไทยธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่างๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย
5. วรรณคดีและวรรณกรรมวิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (2560:4) การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ประกอบด้วย การเขียน การอ่าน การพูด การฟัง ถ้าแบ่งเป็นคู่ซึ่งประกอบด้วย การส่งสารและการรับสารก็จะได้สองคู่ คือ การเขียนเป็นการส่งสารที่คู่กับการอ่านซึ่งเป็นการรับสาร การพูดเป็นการส่งสารคู่กับการฟังซึ่งเป็นการรับสาร การส่งและการรับนี้อาจเป็นไปทางเดียวกันหรือสองทางก็ได้ ในกรณีที่ผู้เขียนเขียนและผู้อ่านอ่านอย่างเดียวก็เป็นการสื่อสารทางเดียว ในกรณีที่ผู้เขียนกับผู้อ่านต่างเขียนและอ่านโต้ตอบกันก็เป็นการสื่อสารสองทาง

การอ่านสำหรับการเรียนรู้ถือว่าเป็นกระบวนการขั้นพื้นฐานที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่ได้รับโดยตรงนำเข้าสู่กระบวนการประเมินผลทางความคิด สามารถนำข้อมูลไปวิเคราะห์ เพื่อให้ได้มา

ซึ่งข้อเท็จจริง สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้การอ่านยังช่วยสร้างความเพลิดเพลิน คลายเครียด ผ่อนคลาย อีกทั้งยังสร้างจินตนาการให้กับผู้อ่านอย่างสวยงาม

ปัญหาของการอ่านจับใจความส่วนมากที่พบในตัวของผู้เรียนนั้นมีอยู่หลายระดับชั้น เช่น อ่านแล้วหาใจความสำคัญของเรื่องไม่ได้ ไม่มีสมาธิในการอ่าน หรือขาดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ขาดสิ่งเร้าหรือแรงจูงใจในการอ่าน ปัญหาเหล่านี้จะสร้างความเบื่อหน่ายให้กับผู้อ่าน นอกจากนี้แล้วหากมองลึกไปถึงการจัดระบบการศึกษาของไทยที่ยังมุ่งเน้นให้ผู้เรียนท่องจำ จึงทำให้ผู้เรียนขาดทักษะและประสบการณ์ในการอ่านที่ดี ดังที่ คนยา วรณะชัย (2542, หน้า 12-13) ได้กล่าวถึง ปัญหาของการอ่านของคนไทย คือไม่ชอบอ่านหนังสือ ไม่ได้รับการปลูกฝัง หนังสือบางประเภทถูกห้ามอ่าน ระบบการศึกษาที่มุ่งเน้นการท่องจำ

ปัญหาของการอ่านจับใจความที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาข้างต้น ทำให้เกิดความกังวลว่าเยาวชนรุ่นหลังๆนี้ ถ้ายังขาดการให้คำแนะนำหรือการฝึกฝนในด้านทักษะการอ่านอย่างไม่เพียงพอ จะทำให้การอ่านเรื่องเรื่องที่ น่าเบื่อหน่าย ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อพัฒนากระบวนการฝึกความคิด

จากปัญหาที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการอ่านจับใจความเป็นเรื่องยังเป็นอีกเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญอย่างมาก นักเรียนจำเป็นต้องได้รับการแก้ปัญหอย่างเร่งด่วน หากไม่รับได้การแก้ไขสุดท้าย จะกลายเป็นปัญหาใหญ่ระดับชาติ เพราะเยาวชนคือทรัพยากรบุคคลที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ

ดังนั้นผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีผู้ทำวิจัยโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R มาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ เนื่องจากวิธีการสอนแบบ SQ4R มีขั้นตอนลำดับตอนที่ชัดเจน สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของผู้เรียนได้ดีขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับวิธีการสอนแบบปกติ เพื่อนำไปพัฒนาความสามารถด้านทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากการอ่าน อีกทั้งยังเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนที่จะพัฒนาทักษะด้านการอ่านจับใจความของผู้เรียนต่อไป

สมมติฐาน

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R สูงกว่า วิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
2. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R หลังเรียน สูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
3. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม

จังหวัดกาญจนบุรี ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบปกติหลังเรียน สูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 กาญจนบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 3 ห้องเรียน มีนักเรียนรวมทั้งหมด 120 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบง่ายกลาง ภาครายวิชาภาษาไทยในภาคเรียนที่ 2 ทุกห้องนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยสถิติ ANOVA โดยเลือก 2 ห้องเรียนที่มีคะแนนไม่แตกต่างกัน จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลาก (Simple Random Sampling) ได้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 จำนวน 40 คน เป็นกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R และ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 จำนวน 40 คน เป็นกลุ่มควบคุม ที่สอนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) วิธีการสอน ได้แก่ วิธีการสอนแบบ SQ4R และวิธีการสอนแบบปกติ

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี

3. เนื้อหา

เนื้อหาที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กำหนดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน และได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คือสามารถอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด

ฝั่งความคิด ขอบความ เขียนรายงานจาก สิ่งที่อ่านได้ วิเคราะห์ วิจารณ์ อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอนและความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้นับสนุนจากเรื่องที่อ่านเหตุผลที่เลือกเพราะเนื้อหาของการอ่านจับใจความ ไม่สามารถเรียนได้ในระยะเวลาอันสั้น จึงจำเป็นต้องฝึกฝนผู้เรียนให้เกิดทักษะความสามารถในการอ่านจับใจความ

4. ระยะเวลาในการวิจัย

ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ใช้เวลาทั้งหมด 6 ชั่วโมง (2 สัปดาห์)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความ และสามารถนำไปบูรณาการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระอื่นๆ
2. นักเรียนเกิดการพัฒนาด้านทักษะการอ่านจับใจความ
3. นำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความให้มีประสิทธิภาพและสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรีได้

ทบทวนวรรณกรรม

การอ่านจับใจความ

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ (2547:42) ได้อธิบายการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคม โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร เพราะการอ่านและการฟังจะทำให้ผู้คนได้รับข่าวสารข้อมูล ความรู้ และได้ความเคลื่อนไหวตลอดจนข้อคิดเห็นต่างๆ ของผู้คนในสังคม นอกจากนี้การอ่านยังสามารถพัฒนามนุษย์ให้ดีขึ้นได้อีกด้วย

ความหมายของการอ่านจับใจความ

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ (2547:42) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การจับประเด็นหลักหรือสาระสำคัญของเรื่องที่ผู้อ่านว่าผู้เขียนต้องการส่งสารหรือให้ข้อคิดเห็นอะไรเป็นสำคัญ

การอ่านจับใจความมีความสำคัญยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นการอ่านเบื้องต้น ได้แก่ การอ่านแบบคร่าวๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลหรือข้อคิดเห็นโดยรวมของเรื่องที่อ่าน การอ่านเพื่อหาข้อมูลรายละเอียดต่างๆ และการอ่านขั้นสูงได้แก่ การอ่านเพื่อการตีความและการอ่านเพื่อวิพากษ์วิจารณ์ การอ่านทั้งสองระดับนี้ เบื้องต้นผู้อ่านต้องอ่านจับใจความของเรื่องให้ได้ก่อนว่าเรื่องนั้นๆผู้เขียนประสงค์จะเสนอสารหรือความคิดเห็นประการใด ทั้งนี้เพื่อสร้างความเข้าใจก่อน โคนเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านเพื่อตีความและการอ่านเพื่อวิพากษ์วิจารณ์นั้น ผู้อ่านต้องจับใจความสำคัญของเรื่องทุกย่อหน้าและทำความเข้าใจเนื้อเรื่องทั้งหมดให้ได้เสียก่อนจึงสามารถวิเคราะห์ ตีความ และวิพากษ์วิจารณ์เรื่องให้ละเอียดลึกซึ้งต่อไปได้

ศิริพร ลิ้มตระกูล (2531:25) อธิบายความหมายของการจับใจความโดยสรุปไว้ว่า การอ่านจับใจความเป็นการจับประเด็นให้ได้ว่า ผู้เขียนต้องการเสนอข้อคิดเห็นอะไร การหาประเด็นสำคัญขึ้นอยู่กับ

ลักษณะและความยาวของย่อหน้าและเรื่องด้วย ตามปกติย่อหน้าแต่ละย่อหน้าจะมีใจความสำคัญที่สุดอยู่หนึ่งใจความ บางครั้งใจความสำคัญจะอยู่ในประโยคใดประโยคหนึ่งหรือบางย่อหน้าเป็นพรรณนาโวหาร ผู้อ่านจะต้องสรุปใจความสำคัญด้วยตนเอง

สาธุณี สกุลแก้ว (2534:24) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า เป็นความสามารถของผู้อ่านที่จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง ตลอดจนวินิจฉัยคุณค่าสิ่งที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล

ผกาศรี เย็นบุตร (2526:137) ได้อธิบายความหมายของการอ่านจับใจความ ซึ่งสรุปได้ว่าเป็นการอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน เช่น เก็บจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง เก็บเนื้อเรื่อง เก็บแนวคิดหรือทัศนคติของผู้เขียน เก็บข้อเท็จจริง หรือความรู้สึก อารมณ์ของผู้เขียน

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยมีวัตถุประสงค์ 3 คือ

1. เปรียบเทียบความสามารถทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาฯ จังหวัดกาญจนบุรี ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติ

2. เปรียบเทียบความสามารถทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านจับใจความของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาฯ จังหวัดกาญจนบุรี ก่อนเรียน และหลังเรียน ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R

3. เปรียบเทียบความสามารถทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านจับใจความนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาฯ จังหวัดกาญจนบุรี ก่อนเรียน และหลังเรียน ที่ได้รับการสอนด้วยวิธี การสอนแบบปกติ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. แจกชุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนเข้าใจตรงกัน แนะนำวิธีการเรียนแบบ SQ4R และชี้ให้เห็นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน พร้อมทั้งเสนอเป้าหมายของการเรียนและการวัดประเมินผล

2. ทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ชุดเดียวกันที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและตรวจสอบหาคุณภาพแล้ว

3. ผู้วิจัยดำเนินการสอนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มด้วยตนเองตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นทั้ง 3 แผนละ 2 ชั่วโมง โดยใช้เวลาในการสอน 6 ชั่วโมง เมื่อดำเนินการครบแล้วมีการทดสอบหลังเรียนทั้ง 2 กลุ่ม เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบการทดสอบก่อนเรียนการอ่านจับใจความ ระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R กับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบปกติ ปรากฏผลดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง	<i>N</i>	$\bar{X}$	S.D.	<i>t</i>	<i>p</i>
วิธีสอนแบบ SQ4R	40	12.30	1.344	2.730	0.009
วิธีสอนแบบปกติ	40	13.28	1.710		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 1 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนทดสอบก่อนเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R ($\bar{X}$ =12.30, S.D.=1.344) และของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ($\bar{X}$ =13.28, S.D.=1.710) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าก่อนการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความสามารถทางการอ่านจับใจความ

ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการทดสอบหลังเรียนการอ่านจับใจความ ระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R กับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบปกติ ปรากฏผลดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง	<i>N</i>	$\bar{X}$	S.D.	<i>t t</i>	<i>p p</i>
วิธีสอนแบบ SQ4R	40	21.12	2.524	11.622	0.00
วิธีสอนแบบปกติ	40	15.82	1.357		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 2 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนทดสอบหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธี SQ4R ($\bar{X}$ =21.12, S.D.=2.524) มีความสามารถทางการอ่านจับใจความสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบปกติ ($\bar{X}$ =15.82, S.D.=1.357) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ (ก่อนเรียนและหลังเรียน)
ของกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R ปรากฏผลดังนี้

กลุ่มทดลอง	N	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	40	12.30	1.344	23.095	0.00
หลังเรียน	40	21.12	2.524		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 3 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนทดสอบการอ่านจับใจความของกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R หลังเรียน ($\bar{X}=21.12$, S.D.=2.524) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}=12.30$, S.D.=1.344) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ (ก่อนเรียนและหลังเรียน)
ของกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบปกติ ปรากฏผลดังนี้

กลุ่มทดลอง	N	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	40	13.28	1.357	13.236	0.00
หลังเรียน	40	15.82	1.710		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 4.4 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนทดสอบการอ่านจับใจความของกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบปกติ หลังเรียน ($\bar{X}=15.82$, S.D.= 1.710) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}=13.28$, S.D.= 1.357) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R สูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
2. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
3. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบปกติสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากข้อค้นพบของการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่ได้นำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R สูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R

ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนที่กล่าวมาข้างต้น พบว่าความสามารถทางการอ่านจับใจความของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R สูงกว่าวิธีการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบปกติ และเมื่อนำผลจากการทดสอบก่อนเรียนเรื่องการอ่านจับใจความของกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R และกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบปกติมาเปรียบเทียบกัน ผลปรากฏว่าความสามารถด้านการอ่านจับใจความก่อนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 2 กลุ่มแตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าวิธีการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความโดยวิธีสอนแบบ SQ4R สามารถพัฒนาความสามารถทางการอ่านจับใจความของผู้เรียนได้ดีกว่าวิธีสอนแบบปกติ อาจเนื่องมาจากวิธีสอนแบบ SQ4R เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นระบบช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถจับใจความและเป็นการอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมายในแต่ละขั้นตอน พัฒนาทักษะการอ่านของผู้อ่านได้เป็นอย่างดี การให้ผู้เรียนฝึกการตั้งคำถามจะช่วยให้การอ่านเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมายและเป็นแรงจูงใจในการอ่านเป็นจุดสำคัญที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบ สอดคล้องกับแนวคิดของ สุคนธ์ สินธพานนท์และคณะ (2545: 290) ที่ได้อธิบายไว้ว่า การตั้งคำถามเป็นแนวทางที่ทำให้ผู้เรียนอ่านอยู่ในขอบเขตที่ตั้งไว้ และแนวคิดของ Maw & Maw 1964, อ้างถึงใน สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2541: 171) ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ครูควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสค้นคว้าสำรวจและทดลองความสามารถของตนเอง โดยจัดประสบการณ์ที่ท้าทายความอยากรู้อยากเห็นให้กับผู้เรียน ยิ่งผู้เรียนอยากรู่มากเท่าใด แรงจูงใจในการค้นหาคำตอบก็ยิ่งเพิ่มขึ้น

นอกจากนั้นขั้นตอนของการวิเคราะห์วิจารณ์บทอ่าน เป็นขั้นที่ทำให้ให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการคิดเพื่อเชื่อมโยงความรู้เดิมที่มีอยู่กับความรู้ใหม่ ผู้เรียนสามารถใช้ความรู้เดิมทำความเข้าใจบทอ่าน โดยโครงสร้างของความรู้จะทำให้ผู้อ่านค้นหาและเลือกข้อมูลที่ต้องการ ทำความเข้าใจและเรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการอ่านและที่ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิวิจารณ์บทอ่านนั้นมีส่วนทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและคงทนของความรู้ที่ได้จากการอ่านมากยิ่งขึ้น

ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R

สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ แสดงว่า การจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R สามารถพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของผู้เรียนให้สูงขึ้น อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นระบบ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องและเป็นการอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมายในแต่ละขั้นตอน ช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

ลือโสภา (2555) ที่ศึกษาพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 ผลการวิจัยพบว่าค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ พัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 มีค่าเท่ากับ 0.75 แสดงว่าผู้เรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 มีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 75 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับแนวคิดของจิตรา ชัยอมฤต (2539: 25) ที่กล่าวว่า วิธีสอนแบบ Sq4R เป็นวิธีสอนที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความและเป็นวิธีที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้วางแผนการอ่าน ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นในการอ่านให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

2. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบปกติสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบปกติได้ผ่านการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญแล้ว และมีแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 3 แผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งมากพอที่จะสามารถทำให้การอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่ได้นำเสนอไปแล้วนั้น ผู้วิจัยมีแนวคิดที่เป็นข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้
ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ4R ไปใช้ครูผู้สอนควรศึกษาและทำความเข้าใจขั้นตอนในการจัดกิจกรรมให้ชัดเจน เตรียมสื่อให้พร้อมสำหรับการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้ง และควรบันทึกข้อมูลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ทราบข้อบกพร่องจะได้้นำกลับมาปรับปรุงแก้ไข
2. การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ4R ในขั้นตอนของการแสดงความคิดเห็น

และวิเคราะห์วิจารณ์บทอ่านจะไม่ค่อยแสดงออกในตนเอง ส่วนมากผู้เรียนที่นำเสนอความคิดเห็นจะเป็นนักเรียนกลุ่มเดิม ดังนั้นครูผู้สอนควรส่งเสริมและเอาใจใส่ให้นักเรียนได้ผลัดเปลี่ยนกันเพื่อแสดงความคิดเห็นกันทุกคน เพื่อช่วยให้ครูผู้สอนได้ตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน ตลอดจนทราบปัญหาและข้อบกพร่องในการเรียนรู้ของนักเรียน

3. การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ4R ครูผู้สอนควรจัดเตรียมเนื้อหาให้มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ที่สำคัญครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงความสามารถและความรู้เดิมของผู้เรียนด้วย

4. การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ4R จะไม่มีขั้นตอนสำหรับโครงสร้างทางภาษาและศัพท์ใหม่ๆ ดังนั้นครูผู้สอนควรแทรกขึ้นนี้ในจังหวะที่เหมาะสม

5. ครูผู้สอนควรให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนของวิธีการสอนแบบ SQ4R ให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเป็นพื้นฐานก่อน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบวิธีการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีสอนแบบ 4 MAT หรือ MIA เป็นต้น

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบวิธีการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R กับตัวแปรอื่นๆ เช่น พัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

3. การพัฒนานวัตกรรมหรือชุดแบบฝึกอื่นๆ ที่นำมาใช้ประกอบวิธีการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความควรศึกษาเปรียบเทียบวิธีการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. (2542). การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของ
เด็กไทยด้านทักษะการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา
- กานธิดา แก้วกาม. (2556). “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่1 ที่จัดการเรียนการสอนโดยวิธีสอนแบบ SQ4R กับ การสอนแบบ
ปกติ”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย บัณฑิต
จุฬารัตน์ ลักษณ์ศิริ และ บาหยัน อิมสำราญ. (2547). การใช้ภาษาไทย. นครปฐม :
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2549). การอ่านและส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ
ทรง จิตปราสาท. (2526). วิธีสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษา. ฉะเชิงเทรา : ภาควิชาหลักสูตร
และการสอน วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา
- ประดินันท์ อุปรนัย. (2533). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ผกาศรี เอ็นบุตร. (2526). ทักษะความรู้ทางภาษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาไทยและภาษา
ตะวันออกคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- พิบูลย์ ศัญญบุตร. (2557). “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่น
จังหวัดสุพรรณบุรี”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตร
และการสอน สาขาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พัชรินทร์ แจ่มจำรูญ. (2546). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่2 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี ที่
ได้รับการสอนแบบปฏิสัมพันธ์ด้วยวิธี KWL-PLUS กับวิธีสอนอ่านแบบปกติ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร
- สายชล โชติธนาภิจ. (2561). “การพัฒนาชุดกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้วิธีการ
สอนแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1”.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิต
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา
- สุชาดา วัชรุฒิ. (2529). คู่มือและหลักสูตรก่อนประถมศึกษาพุทธศักราช 2540 (แรกเกิด-3ปี).
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- ROYEC.ADAMS.(1974).READING SKILLS:A Guide for Better .Printed in the United
States of America.

